

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13CoCsp/30/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6423201683
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Šalamún
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6423201683.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Šalamúna a sudcov JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Evy Dzurikovej v právnej veci žalobcu A. B., nar. XX. XXXXXXXX XXXX, bytom C. B., X. D. XX, právne zastúpený D. E. C., advokátom, so sídlom C., F. XX, proti žalovanému: G. H. I., I., so sídlom C., G. XX, IČO: XX XXX XXX, právne zastúpený: J. K. A. J. H., I., so sídlom C., K. XX, IČO: XX XXX XXX, o zaplatenie 2 562,33 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19Csp/36/2023-71 zo dňa 10. mája 2024, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 19Csp/36/2023-71 zo dňa 10. mája 2024 p o t v r d z u j e.

II. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj len „súd prvej inštancie“ alebo aj „okresný súd“) rozhodol tak, že „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2.562,33 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 2.562,33 Eur od 10.06.2023 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 113,77 Eur, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku“ (výrok I.) a „Súd priznáva žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %“ (výrok II.).

1.1 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca sa žalobou doručенou súdu dňa 18. júna 2023 domáhal voči žalovanému zaplatenia 2 562,33 eur s príslušenstvom, z titulu bezdôvodného obohatenia, ako následok bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, z dôvodu absencie údajov o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve o úvere.

1.2 Súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá dňa 22. marca 2002 zmluva o úvere (ďalej len „zmluva o úvere“). Súd danú zmluvu vyhodnotil, v zmysle zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, ako zmluvu typovú, ktorú podriadil pod právny režim zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“).

1.3 Súd prvej inštancie nevzhladol prekážku „res iudicata“ vo vzťahu k právoplatnému zmenkovému platobnému rozkazu Krajského súdu v Bratislava sp. zn. 15Zm/609/2004 zo dňa 19. júla 2004 (ďalej len „zmenkový platobný rozkaz“), pre rozdielnosť skutku, keď zdôraznil, že v konaní o vydanie zmenkového platobného rozkazu bola predmetom zabezpečovacia zmenka, ako abstraktný cenný papier, ktorá nie je akcesorickým záväzkom k zabezpečenej pohľadávke. Súd prvej inštancie, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2Cdo/122/2020 zo dňa 27. októbra 2021 uviedol, že to či boli naplnené predpoklady spôsobilosti exekučného titulu vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy, sa môže domáhať každý spotrebiteľ cestou žaloby v zmysle ust. § 3 ods. 5 veta prvá zák. č. 250/2007 Z. z. v ktoromkoľvek konaní.

1.4 Súd prvej inštancie nevzhladol prekážku ani v rovine exekučného konania, v rámci ktorého malo byť rozhodnuté o pokračovaní v exekúcii na základe rozhodnutia exekučného súdu sp. zn. 11Er/1445/2004 zo dňa 15. októbra 2019 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 8CoE/48/2020 zo dňa 20. januára 2021, pre dôvod ktorý, podľa žalovaného, mal žalobca stratiť právo domáhať sa svojho nároku.

1.5 Súd prvej inštancie zistil, že v zmluve o úvere sa nenachádza údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov (§ 4 ods. 2 písm. g/ Zákona o spotrebiteľských úveroch“), z dôvodu ktorého sa považuje úver za bezúročný a bezpoplatkový. Žalobca bol preto povinný žalovanému zaplatiť len 1 657,37 eur (istinu). Žalobca uhradil žalovanému v priebehu rokov 2002-2003 peňažné prostriedky prevyšujúce výšku poskytnutého úveru. Následne v období od 31. augusta 2015 do 29. marca 2019 bola od žalobcu vymožená a žalovanému vyplatená suma 2 562,33 eur, ktorá tak predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného, ako plnenie bez právneho dôvodu.

1.6 V otázke objektívnej premlčacej doby súd prvej inštancie aplikoval 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu (R 15/2022) a uviedol, že suma 2 562,33 eur sa dostala do dispozičnej sféry žalovaného v období od 31. augusta 2015 do 29. marca 2019, a je tak zrejmé, že objektívna 10 ročná objektívna doba pred podaním žaloby neuplynula. Začiatok subjektívnej premlčacej doby spojil súd s okamihom skutočnej vedomosti spotrebiteľa o tom, že svoj dlh nemá plniť, t. j. vedomosť o dôvode bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru (R 14/2022). Za tento moment považoval súd prvej inštancie prvú poradu žalobcu s jeho právnym zástupcom, ku ktorej došlo 18. mája 2023, a preto súd prvej inštancie skonštatoval, že nedošlo ani k uplynutiu dvojročnej subjektívnej premlčacej doby.

1.7 Súd prvej inštancie považoval nárok za dôvodný, a preto žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný (ďalej aj len „odvolateľ“) prostredníctvom právneho zástupcu, a to z dôvodu nesprávnych skutkových záverov a nesprávneho právneho posúdenia, pričom uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie napáda v celom rozsahu (výrok I. a II.) a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne. Odvolateľ namietol, že súd prvej inštancie nerešpektoval právoplatné a vykonateľné súdne rozhodnutia. Súd sa zaoberal len prekážkou „res iudicata“, avšak opomenul zásadu, v zmysle ktorej sa nemôže meniť či rušiť právoplatne uložená povinnosť vydaním rozhodnutia, ktoré popiera skoršie rozhodnutie. Tvrdil, že o nároku žalovaného, ako veriteľa, voči žalobcovi, ako dlžníkovi, bolo právoplatne rozhodnuté v zmenkovom platobnom rozkaze. V konaní pritom nebolo preukázané, že by žalobca plnil nad rámec právoplatne uloženej povinnosti. Daná povinnosť bola pritom vymáhaná v exekučnom konaní, pričom exekučné konanie skončilo riadnym vymožením. Pre záver o bezdôvodnom obohatení neexistuje zákonný podklad za situácie, keď právoplatné súdne rozhodnutie nebolo zmenené či zrušené. Plnenie vymožené v exekučnom konaní slúžilo na úhradu judikovaného nároku zo zmenky. Okrem iného, exekučný súd v zmysle § 243f Exekučného poriadku rozhodol o pokračovaní v exekúcii a súčasne návrh žalobcu (ako povinného) na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) predmetného zákona považoval za nedôvodný. Namietol aj otázku premlčania a tvrdil, že v konaní nebolo preukázané, že by plnenie vymožené v exekučnom konaní bolo plnením zo spotrebiteľskej zmluvy. V tomto smere tiež tvrdil, že na posudzovaný právny vzťah nie je možné aplikovať zák. č. 258/2001 Z. z. Vytkol, že nie je zrejmé na základe čoho sa má na právny vzťah z roku 2002 (pred vstupom do EU) aplikovať zásada európskeho práva či judikatúra súdneho dvora. Namietol aj posúdenie subjektívnej premlčacej doby, keď tvrdil, že argumenty uvádzané žalobcom boli uvádzané aj v exekučnom konaní.

3. K odvolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril i napriek tomu, že mu na to bol vytvorený procesný priestor.

4. V dôsledku odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), po zistení, že odvolanie je prípustné (§ 358 CSP „a contrario“), bolo podané včas, oprávnenou stranou, (§ 359, § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 „a contrario“ rozsudok okresného súdu vo výroku I. a II. podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

5. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

6. Na základe podaného odvolania žalovaného tak v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie ako aj konania, ktoré mu predchádzalo dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vo veci samej na základe vykonaného dokazovania v odôvodnení rozhodnutia skonštatoval skutkový stav veci správne, so skutkovými závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd stotožňuje a v zmysle § 383 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôkazy vykonané v konaní vyhodnotil podľa § 191 ods. 1 CSP a rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd uvádza, že odvolateľ v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé priviesť zmenu či zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (vo veci samej), nežiadal ani doplniť dokazovanie za podmienok ustanovených v § 384 ods. 2 a 3 CSP o ďalšie nové relevantné skutočnosti, ktoré by nemohli bez svojej viny byť prezentované v prvoinštančnom konaní. Odvolací súd preto pri rozhodovaní o veci vychádzal zo súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu, pričom v súdnej veci neboli naplnené procesné predpoklady dopĺňovať dokazovanie, prípadne nariaďovať odvolacie pojednávanie zo strany odvolacieho súdu (§ 383, § 384 ods. 1, 2 a 3 v spojení s ust. § 366 CSP). S prihliadnutím na rozsah odvolania žalovaného a odvolacie dôvody uvedené v podanom odvolaní odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné, nemožno mu vyhovieť. Po preskúmaní veci nezistil odvolací súd žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne správny, a preto rozsudok súdu prvej inštancie v meritórnom výroku (I.) ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozsudku sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje, pričom k relevantným námietkam odvolateľa v podanom odvolaní v súlade s ustanovením § 387 ods. 3 CSP uvádza nasledovné.

7. Odvolací súd posúdil podané odvolanie podľa obsahu a z pohľadu právno-logickej systematiky vyabstrahoval relevantnú procesnú „odvolaciu“ obranu žalovaného do roviny námietky (odvolacieho dôvodu) nesprávnych skutkových zistení a nesprávneho právneho posúdenia veci, s ktorými sa bude v danom poradí v rámci odvolacieho prieskumu odvolací súd ďalej zaoberať.

8. V rozsahu odvolacieho dôvodu nesprávne zisteného skutkového stavu žalovaný namietol, že v konaní nebolo preukázané a ani tvrdené, že by žalobca plnil žalovanému nad rámec právoplatne uloženej povinnosti, ktorá bola riadne vymáhaná v exekučnom konaní. Tiež nebol vykonaný žiadny dôkaz a ani nebola preukázaná skutočnosť, na základe ktorej by plnenie vymožené v exekučnom konaní bolo možné prekvalifikovať na bezdôvodné obohatenie.

9. K odvolaciemu dôvodu viažucim sa k nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd uvádza, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 191 až § 194 CSP.

10. K vyššie uvedeným (skutkovým) námietkam odvolací súd uvádza, že prijatiu záveru o zistenom skutkovom stave predchádza zistenie jednotlivých čiastkových (dielčích) skutkových zistení založených na vykonaných dôkazoch. Proces tvorby skutkového stavu je z právnej logiky veci determinovaný predbežným právnym názorom konajúceho súdu, ktorý tak jeho tvorbu podmieňuje naplneniu hypotézy hmotnoprávnej normy, o aplikácii ktorej sa v prejednávanej veci rozhoduje. V rámci odvolacieho

prieskumu je potrebné zamerať sa na tie konkrétne skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke. Z uvedeného je zrejma neoddeliteľná miera korelácie medzi právnym posúdením veci a zisteným skutkovým stavom. Súd prvej inštancie v tomto smere správne vychádzal z príslušných právnych noriem Občianskeho zákonníka a Zákona o spotrebiteľských úveroch, v rámci čoho sa pri kreovaní skutkového stavu zameril na zistenie povahy právneho vzťahu z titulu zmluvy o úvere a povahy zmenky. Súd prvej inštancie za týmto účelom vykonal dokazovanie, z výsledkov ktorých zistil, že zmluva o úvere bola uzatvorená dňa 22. marca 2002, ktorú uzatváral žalovaný v pozícii dodávateľa a žalobca v pozícii spotrebiteľa, ktoré skutočnosti neboli žalovaným v odvolaní účinné namietnuté. Súd prvej inštancie zistil, že zmluva o úvere umožňovala vystaviť blankozmenku (tzv. zabezpečovaciu zmenku). Žalovaný ako veriteľ z dôvodu zabezpečenia záväzku, z titulu zmluvy o úvere, vyplnil blankozmenku, ktorú uplatnil na súde, na základe čoho rozhodol Krajský súd v Bratislave zmenkovým platobným rozkazom. Predmetný zmenkový platobný rozkaz slúžil ako exekučný titul (v konaní sp. zn. 11Er/1445/2004). Súd prvej inštancie v tomto smere zistil aj rozsah úhrad žalobcu v prospech žalovaného za obdobie rokov 2002 až 2003, ako aj za obdobie núteného výkonu (exekúcie) od 31. augusta 2015 do 29. marca 2019. Súd prvej inštancie mal tiež za preukázané, že v zmluve o úvere absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že k preplateniu istiny úveru (v rozsahu 2 562,33 eur) došlo v období od 31. augusta 2015 do 29. marca 2019 a súčasne, že prvá porada žalobcu s jeho právnym zástupcom v otázke právnych väd zmluvy o úvere, v rozsahu následku bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, sa uskutočnila dňa 18. mája 2023. Odvolací súd zdôrazňuje, že žalovaný v odvolacom konaní relevantným spôsobom uvedené skutočnosti nespochybnil, pričom jeho obrana sa kumulovala skôr do roviny nesprávneho právneho posúdenia veci. V nadväznosti na uvedené potom odvolací súd konštatuje, že vyššie vymedzené relevantné skutkové závery zistené a prijaté súdom prvej inštancie zodpovedajú vykonaným dôkazom v zmysle ust. § 191 CSP a tvoria dostatočný skutkový základ pre prijaté právne závery, a preto považuje predmetnú odvoláciu námietku odvolací súd za nedôvodnú.

11. V rozsahu odvolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci žalovaný namietol (ne)spotrebiteľský charakter zmluvy. Vytkol, že súd prvej inštancie nerešpektoval právoplatné súdne rozhodnutia. V tomto smere tvrdil, že o jeho nároku (žalovaného) voči žalobcovi už bolo právoplatne rozhodnuté v zmenkovom platobnom rozkaze, preto ak nedošlo k zmene či k zrušeniu zmenkového platobného rozkazu, potom nemohlo dôjsť ani k bezdôvodnému obohateniu, keďže plnenie v exekučnom konaní slúžilo na úhradu judikovaného nároku zo zmenky. Okrem toho, už v rámci exekúcie bolo rozhodnuté o námietke žalobcu (povinného) na zastavenie exekúcie, a tiež bolo rozhodnuté o pokračovaní v exekúcii v zmysle § 243f Exekučného poriadku. Žalovaný namietol aj záver o objektívnej a subjektívnej premlčacej dobe.

12. Nesprávnym právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnou otázkou je aj posúdenie toho, či určitý skutkový stav možno podriaďiť pod konkrétnu právnu normu. Vyhodnotenie skutkových okolností prejednávanej veci v nadväznosti na záver súdu, či je žalobný nárok (ne)dôvodný, možno tiež v tomto ohľade vnímať ako záver právny, pretože právne otázky netvoria len abstraktne formulované právne vety bez vzťahu na konkrétny skutkový stav (III. ÚS 61/2022).

13. V rozsahu povahy právneho vzťahu, z titulu zmluvy o úvere, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie na vec aplikoval správne právne predpisy (§ 23a zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v spojení s ust. § 2 a 3 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch), v správnom časovom znení, t. j. účinné v čase uzavretia zmluvy o úvere, a aj ich správne interpretoval, na základe čoho dospel k vecne správnejmu záveru o spotrebiteľskej povahe záväzkového vzťahu, z titulu zmluvy o úvere, v ktorom vystupuje žalobca v pozícii spotrebiteľa, ako prijímateľa peňažnej služby, a žalovaný v pozícii veriteľa, resp. ako poskytovateľa peňažnej služby (pozri I. ÚS 402/2013). Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie právny vzťah správne posúdil ako spotrebiteľský a súčasne správne posúdil aj ako spotrebiteľský úverový vzťah, na ktorý sa aplikujú normy zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere, keď nebolo preukázané, že by si žalobca

úver bral za účelom zamestnania, povolania či podnikania. Z uvedeného dôvodu považuje odvolací súd predmetnú námietku žalovaného za nedôvodnú.

14. K námietke žalovaného o nerešpektovaní právoplatných súdnych rozhodnutí odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie sa vecne správne vysporiadal s námietkou prekážky „res iudicata“ vo vzťahu k judikovanému nároku žalovaného, z titulu zmenkového platobného rozkazu, a preto odvolací súd v tomto smere odkazuje na argumentáciu súdu prvej inštancie v bode 13. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Reagujúc na odvoláciu argumentáciu žalovaného odvolací súd v tejto rovine dodáva, že judikovaný nárok žalovaného, titulom zmenkového platobného rozkazu, vychádza zo zabezpečovacej zmenky, ako abstraktného cenného papiera, ktorý nemá akcesorickú povahu k záväzku, ktorý zabezpečuje (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. VI. ÚS 77/2024 zo dňa 20. februára 2024). Uvedený záver však nie je možné vnímať v rozpore s významom, ktorý plní zabezpečovacia zmenka. Zabezpečovacia zmenka (predovšetkým v rozsahu zmenkovej sumy) je odzrkadlením konsenzuálnej vôle účastníkov zmluvného vzťahu, ktorý má táto zmenka ako zabezpečovací prostriedok zabezpečiť. Povedané inak, obsahová stránka tejto zmenky je podmienená, tzv. dohodou o vyplňovacom práve k blankozmenke. Problematickou sa takáto metóda stáva v situáciách, keď dochádza k vyplneniu blankozmenky v rozpore s dohodou o vyplňovacom práve, resp. v situácii, keď sa touto zmenkou zabezpečuje splnenie povinnosti dlžníka bez právneho základu. Na uvedené je potrebné nazerať o to kritickejšie skrz optiku spotrebiteľského práva. Tomuto úsudku zodpovedá aj legislatívny vývoj v zmysle novely zákona č. 438/2015 Z. z. s účinnosťou od 23. decembra 2015, ktorý stanovil štandardy (princípy) súdnej ochrany v rámci spotrebiteľských sporoch. Z dôvodovej správy k tomuto zákonu jednoznačne vyplýva, že v rámci zmenkových sporoch tieto štandardy pretavené neboli, a preto aj v mnohých prípadoch dochádzalo k priznaniu nárokov zo zmeniek, ktoré v skutočnosti pochádzali zo spotrebiteľských zmlúv, s akcentom na skutočnosť, že sa v konaniach nijako neprihliadalo na ochranu spotrebiteľa, na zákaz neprijateľných podmienok. Na tomto základe odvolací súd konštatuje, že ak žalobca plnil svoj záväzok titulom zmenkového platobného rozkazu, na základe zabezpečovacej zmenky, tak mu prislúcha právo na súdnu ochranu v podobe možnosti podrobiť hlavný záväzkový vzťah, ktorý bol zmenkou zabezpečený, súdnej kontrole a na jej základe sa domáhať prislúchajúcej ochrany v zmysle Zákona o ochrane spotrebiteľov (tzv. súvisiace nároky). Zmienené vychádza z podstaty prelomenia zásady abstraktnosti cenných papierov (zmenky) v rámci spotrebiteľských vzťahoch, na čo reflektuje aj stabilná rozhodovacia prax najvyšších súdnych autorít (napr. I. ÚS 150/2018, R 93/2015). V tejto súvislosti odvolací súd, zhodne so súdom prvej inštancie, upriamuje pozornosť na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/122/2020 zo dňa 27. októbra 2021, z ktorého možno pre účely rozhodnutia prejednávanej veci vyabstrahovať záver, že bez ohľadu na skutočnosť, či žalobca plnil titulom zmenkového platobného rozkazu v rámci núteného výkonu rozhodnutia (exekúcie), a tiež bez ohľadu na skutočnosť, že k zastaveniu exekúcie došlo riadnym vymožením celého exekvovateľného nároku, má žalobca právo sa domáhať v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného v čase podania žaloby súdnej ochrany, a to v rozsahu, ktorý mu poskytovala relevantná právna úprava účinná v čase uzavretia zmluvy o úvere, t. j. v zmysle zák. č. 258/2001 Z. z., ktorá upravovala inštitút sankcie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Ak žalovaný poukazuje na skutočnosť, že už v rámci exekučného konania (v uznesení Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 11Er/1445/2004 zo dňa 15. októbra 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 8CoE/48/2020 zo dňa 20. januára 2021) došlo k preskúmaniu nároku v zmysle § 57 ods. 1 písm. m) a § 243f Exekučného poriadku, odvolací súd poukazuje na zdôvodnenie súdu prvej inštancie (bod 15. odôvodnenia napadnutého rozsudku) a dodáva, že z predmetného rozhodnutia exekučného súdu v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu nevyplýva, že by predmetom súdneho prieskumu v rámci exekučného konania boli námietky žalobcu (povinného), argumentujúc bezúročnosťou úveru, z dôvodu absencie údaju o ročnej percentuálnej miere nákladov v zmluve o úvere. To potom znamená, že ak nebol tento dôvod obrany žalobcu riadne skúmaný v rámci exekučného konania, nemôže byť vo všeobecnosti ani rozhodnutie o nedôvodnosti námietok v zmysle § 57 ods. 1 písm. m) prekážkou pre súdny prieskum v prejednávanej veci. K preskúmaniu nároku v rámci exekučného konania v zmysle § 243f Exekučného poriadku odvolací súd dodáva, že z odôvodnenia predmetného uznesenia exekučného súdu nevyplýva, že by sa exekučný súd „ex offa“ venoval skúmaniu skutkových okolností o bezúročnosti úveru, a preto, ako už bolo vyššie uvedené, nemožno len pre rozhodnutie o pokračovaní v exekúcii v zmysle § 243f Exekučného poriadku (ako formy procesného rozhodnutia), ktoré nebolo výsledkom podrobnej kontroly, odmietnuť riadnu súdnu kontrolou v rámci prejednávanej veci. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na obdobný právny mechanizmus uplatňovaný v rámci exekučných konaní podľa Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017, keď rozhodnutie o udelení poverenia na

vykonanie exekúcie (tiež ako forma procesného rozhodnutia) netvorila prekážku pre dodatočnú súdnu kontrolu nulity exekučného titulu. Vo svetle vyššie uvedeného potom odvolací súd konštatuje, že ak súd prvej inštancie vykonal súdnu kontrolu zmluvy o úvere, konal tak v intenciách zákonom predpokladanej kontroly v rámci spotrebiteľských sporoch, rešpektujúc princíp „ne bis in idem“, ktorého integrálnu súčasť predstavuje zásada prekážky „res iudicata“, či zásada nezmeniteľnosti a záväznosti právoplatného súdneho rozhodnutia, a preto považoval odvolací súd v tomto smere odvoláciu námietku žalovaného za nedôvodnú.

15. Osobitne k odvolacej argumentácii žalovaného, v zmysle ktorej, ak nedošlo k zmene či zrušeniu zmenkového platobného rozkazu, potom nemohlo dôjsť ani k bezdôvodnému obohateniu, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nárok žalobcu vecne správne subsumoval pod formu bezdôvodného obohatenia. V konaní nebol sporný záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v dôsledku absencie údaju o ročnej percentuálnej miere nákladov. Bezúročnosť úveru nastupujúca ako „ex lege“ dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch má v prípade spotrebiteľovho plnenia nad rámec požičanej istiny ten následok, že na strane prijímajúceho veriteľa vzniká bezdôvodné obohatenie. Ide o špecifický predpoklad vzniku bezdôvodného obohatenia, ktoré najvyššie súdne authority analogicky viažu k povahe čiastočnej neplatnosti - v časti práva (nároku) veriteľa na úroky a poplatky z poskytnutého úveru (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/29/2021 zo dňa 28. septembra 2021, rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2020), ktorá nastáva priamo, ako dôsledok porušenia konkrétnych ustanovení zákona, a ktorá pôsobí od počiatku vzniku záväzkového (úverového) vzťahu. Uvedená podstata bezdôvodného obohatenia, ako formy preplatenia istiny úveru, ktorý je považovaný za bezúročný a bezpoplatkový, potom bez ohľadu na skutočnosť, že prevažujúca časť nároku bola vymožená v exekučnom konaní prostredníctvom zmenky, resp. zmenkového platobného rozkazu, umocňuje správnosť záveru súdu prvej inštancie o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, a to v rozsahu preplatenia istiny úveru tak, ako to zistil súd v bode 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktoré závery neboli odvolateľom účinne rozporované. Z uvedeného dôvodu potom považuje odvolací súd aj v tomto smere produkované odvolacie námietky žalovaného za nedôvodné.

16. K záverom o objektívnej desaťročnej premlčacej dobe odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne vychádzal z judikátu najvyššieho súdu (R 15/2022), ktorý reflektuje na závery rozsudku Súdneho dvora EU C-485/2019, z ktorého vyplýva záver o eurokomfortnosti výkladu vnútroštátneho práva o desaťročnej objektívnej premlčacej dobe, ak ide o situácie, kedy sa spotrebiteľ (dlžník) domáha vydania bezdôvodného obohatenia na strane veriteľa získaného plnením na základe spotrebiteľskej úverovej zmluvy, a ktoré vzniklo ako následok porušenia predpisov na ochranu spotrebiteľa zo strany veriteľa, v dôsledku čoho sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, prípadne spotrebiteľ plnil na základe podmienky, ktorá sa preukázala ako neprijateľná zmluvná podmienka. Odvolací súd zdôrazňuje, že konajúce súdy sú pri právnom posúdení veci viazané právnym výkladom príslušných ustanovení zákona podaný najvyššími súdnymi autoritami v čase svojho rozhodovania. Nový právny názor (judikatúra) sa pritom aplikuje retrospektívne, keď sa vychádza z prevažujúceho prístupu, že súd právo netvorí, ale iba nachádza. Pokiaľ tak dôjde k zmene judikatúry (ustálenej rozhodovacej praxe) bez zmeny právnej normy, ako je tomu aj v prejednávanej veci, nejde o zmenu právneho pravidla, ale ide o tú istú normu, iba je na novo vyjadrený jej obsah. Z toho potom vyplýva, že účinky zmeny judikatúry (ustálenej rozhodovacej praxe) nemožno obmedziť len do budúcnosti (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/89/2021 zo dňa 27. apríla 2023). Z uvedených dôvodov považuje odvolací súd námietku žalovaného o nesprávnej aplikácii desaťročnej objektívnej premlčacej doby za nedôvodnú.

17. K záverom o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne vo veci vychádzal z judikátu najvyššieho súdu R 14/2022, v zmysle ktorého je pre začiatok plynutia premlčacej doby relevantný okamih, kedy sa spotrebiteľ dozvedel o dôvodoch, ktoré mu umožňujú uplatniť jeho nárok na súde. Týmto okamihom je vo všeobecnosti prvá porada klienta s právnym zástupcom, ako s profesionálom v právnom odvetví, v rámci ktorej klient mohol a získal vedomosť o existencii dôvodu pre záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru. Súd prvej inštancie mal za tento okamih preukázanú poradu žalobcu s právnym zástupcom dňa 18. mája 2023. K argumentácii žalovaného, v zmysle ktorej argumenty uvádzané žalobcom v tomto konaní boli už uvádzané aj v exekučnom konaní, odvolací súd uvádza, že v prejednávanej veci nebolo preukázané, že by žalobca (povinný) v rámci exekučného konania produkoval skutkové tvrdenia totožné s tvrdeniami produkovanými a súdom preskúmanými v tomto konaní (pozri v tomto smere bod 14.

„in fine“ odôvodnenia tohto rozsudku), a preto považoval odvolací súd aj túto námietku žalovaného za nedôvodnú. Odvolací súd dodáva, že žalovaný v rozsahu svojej procesnej obrany nekonkretizoval a ani nepreukázal skutočnosti svedčiace o skoršom začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. V tomto smere odvolací súd uzatvára, že prijaté závery súdu prvej inštancie o dĺžke objektívnej premlčacej doby a začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby sú správne, z dôvodu ktorého je konečný záver súdu prvej inštancie o nepremlčaní nároku žalobcu tiež vecne správny.

18. Sumarizujúc vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že odvolacie námietky žalovaného smerujúce k preukázaniu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie nevzhliadol za dôvodné, a preto vo svetle vyššie uvedeného uvádza, že odvolanie žalovaného nie je spôsobilé dosiahnuť zmenu ani zrušenie napadnutého rozsudku, z dôvodu ktorého potom odvolací súd napadnutý rozsudok v meritórnom výroku (I.) ako vecne správny potvrdil.

19. Ako výrok závislý preskúmal odvolací súd i výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania, ktorým súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný, priznal voči žalovanému nárok na plnú náhradu trov konania. Odvolací súd konštatuje, že uvedený záver súdu prvej inštancie je správny, a preto potvrdil i závislý výrok o trovách prvoinštančného konania ako vecne správny.

20. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, § 396 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní vedenom v dôsledku odvolania žalovaného tento nebol úspešný ani čiastočne, keďže odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Procesný úspech v odvolacom konaní tak v celom rozsahu prináleží žalobcovi. Žalobca sa však k podanému odvolaniu žalovaného nevyjadril, a preto mu v súvislosti s odvolacím konaním trovy preukázateľne nevznikli, preto odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žalobcovi, hoc procesne úspešnej strane sporu v odvolacom konaní nárok na náhradu trov konania nepriznal, keďže si žiadne trovy odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne trovy v súvislosti s odvolacím konaním objektívne nevznikli (pozri uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28. februára 2018).

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v ods. 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v ods. 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).